

Tilstandsrapport og status

Bønnerup Strands Vandværk

2010

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Nøgledata for vandværket
3. Vandkvalitet
4. Indvindingsanlæg
5. Vandværk
6. Ledningsanlæg m.m.
7. Samlet overordnet vurdering
8. Bilag

1. Indledning

Denne tilstandsrapport er udarbejdet som en delrapport til Vandforsyningsplan for Norddjurs Kommune.

Der er som led i opgaven gennemført tilsynsbesøg af alle almene vandværker inden for kommunen. Tilsynet har omfattet det samlede forsyningsanlæg, det vil sige vandværk med udpumpnings- og behandlingsanlæg, beholderanlæg, indvindingsanlæg m.m.

1.1 Formål

Formålet med udarbejdelse af en ny vandforsyningsplan er at udarbejde og opstille målsætninger og planer for den fremtidige vandforsyning. Samtidig har formålet været at føre lovpligtigt tilsyn med forsyningerne.

Formålet er desuden at angive, hvilke vandforsyningsanlæg den fremtidige vandforsyning skal bygge på, herunder hvordan en tilfredsstillende forsyningssikkerhed sikres med de eksisterende anlæg.

Denne planlægning foretages på grundlag af en vurdering af de eksisterende vandindvindings- og vandforsyningsanlæg, ligesom der i planlægningen også vil blive foretaget en vurdering af risikoen for forurening af grundvandet.

1.2 Tilstandsvurdering

Der er ved den gennemførte tilstandsvurdering af vandværket foretaget en bedømmelse af tilstanden af borer, behandlingsanlæg og beholdere. Der er herunder skelnet mellem den bygningsmæssige, den maskinelle og den teknisk-hygiejniske tilstand.

Der er grundlæggende anvendt den klassificering, der fremgår af følgende skema.

Bygningsmæssig (B) og Maskinel (M) tilstand		
1	Særdeles god	Anlæg i særdeles god tilstand og drevet efter principperne i Dokumenteret Drikkevandssikkerhed (DDS) eller tilsvarende.
2	God	Anlæg i god stand uden fejl og ingen bemærkninger til tilstanden
3	Nogenlunde god	Anlæg med mindre væsentlige fejl, der ikke umiddelbart er til fare for forsyningssikkerheden. Reparation eller udbedring bør foretages
4	Uacceptabel	Anlæg med væsentlige fejl. Opfylder ikke vandforsyningslovens / vandforsyningsnormens krav og anlægget er mht. forsyningssikkerhed uforvarligt.

Teknisk-hygiejnisk tilstand (TH)

A	God	Vandkvalitetskrav er overholdt og der skønnes ikke risiko for uhygiejniske forhold.
B	Acceptabel	Enkelte vandkvalitetskrav er ikke overholdt eller der skønnes at være fare herfor på grund af uhensigtsmæssig indretning af borer, behandlingsanlæg m.v.
C	Uacceptabel	Flere vandkvalitetskrav er ikke overholdt, eller der skønnes at være fare herfor på grund af uhensigtsmæssig indretning af borer, behandlingsanlæg m.v.

Anvendt klassificering ved bedømmelse af vandværk

1.3 Opbygning af tilstandsrapporten

Nøgledata for vandværket herunder kapacitet og energiforbrug samt beredskab og sikkerhed er beskrevet i kapitel 2. Vandkvaliteten af både råvand og rent vand er behandlet i kapitel 3. De tre overordnede dele af anlægget (indvindingsanlæg, vandværket og ledningsanlægget) er beskrevet i kapitel 4-6. Til sidst i rapporten er der i kapitel 7 givet en samlet vurdering og anbefalinger.

2. Nøgledata for vandværket

2.1 Generelle data

Virksomhedsnavn	Ejerform	Anlægs ID (Jupiter)
Bønnerup Strands Vandværk	Forening	00078992
Adresse	Matr. nr.	
Havet 54A	20 ^{ku} , Bønnerup By, Hemmed	
Vandværkets hjemmeside	Ingen	

Kontaktperson	Telefon	Mobiltelefon	E-mail
Valdemar Johansen Havet 54 8585 Glesborg	-	30820020	vj@valdemarsmalerfirma.dk

Vandværkets formand	Telefon	Mobiltelefon	E-mail
Gunnar Romedahl Møller Færingevej 12 8585 Glesborg	-	23652229	-

Indvindingstilladelse (m ³ pr. år)	Tilladelsesdato	Udløbsdato
79.000	10. februar 2000	11. april 2021
Seneste godkendte takstblad: 2010		

Figur 1: Oversigtskort, placering af vandværk og boringer

Indvinding og forbrug

Årstal	Indvinding (m ³ /år)	Forbrug Vandværk (m ³ /år)	Køb (m ³ /år)	Eksport (m ³ /år)	Udpumpning (m ³ /år)	Målt for- brug (m ³ /år)	Umålt forbrug (m ³ /år)	Umålt forbrug i %
2008								
2009								

Energiforbrug

Årstal	Udpumpet (m ³ /år)	Energiforbrug (KWh/år)	Energiforbrug pr. m ³ udpumpet vand (KWh/m ³)
2008		???	
2009		???	

Forbrugsfordeling

Forbrugere	Antal	Mængde (m ³)	Forbrug pr. enhed (m ³ /år)
Husstande i parcelhuse			
Husstande i etageboliger			
Husstande i landhuse			
Sommerhuse			
Kolonihaver			
Landbrugsvirksomhed			
Gartneri			
Industri			
Institutioner			
Skoler			
Hoteller			
Campingpladser			

Er der kendskab til fremtidige forbrugere?:

Der er ifølge Norddjurs Kommunes oplysninger 10 ejendomme i den nuværende fremtidige interesseområde, der ikke er tilsluttet, Meilgaardsvej 10 - 20 samt 21, 23, 29 og 31.

2.2 Kapacitet

Kapacitetsforhold	Kapacitet
Total indvindingskapacitet (m ³ /t)	75
Filterkapacitet (m ³ /t)	2 x 30 m ³ /t
Kapacitet af evt. rentvandsbeholder (m ³)	175
Udpumpningskapacitet (m ³ /t)	9 m ³ /t og 3 x 12 m ³ /t
Maksimal døgnproduktion (m ³ /d)	470
Forsyningsevnefaktor	1,3
Bemærkning:	Vandværkets evner til at forsyne sine brugere er lige akkurat tilstrækkelig.

2.3 Beredskab og sikkerhed

Beredskab	Ja / nej	Bemærkninger
Beredskabsplan	Ja	Hænger på væg. Mangler oversigt over følsomme forbrugere
Nødforsyning	Nej	
Nødgenerator	Nej	Mulighed for aftapning ved vandværket

Sikring af vandværk	Ja / nej	Bemærkninger
Hegn	Ja	
Aflåst	Ja	
Alarm	Nej	Bør etableres
Filter mod luftforurening	Nej	Bygningen er tæt og med af-fugter

Sikring af indvindingsanlæg

DGUNr.	61.42, B4	Boring aflåst: Ja	Boring indhegnet: Ja	Alarm: Nej
Bemærkning til lås:	-			
Bemærkning til indhegning:	-			
Bemærkning til alarm:	-			
Er boring mærket med DGU nr.:	Ja		Bemærkninger:	
Hane til vandprøve på boring:	Ja		Bemærkninger:	

DGUNr.	61.12, B2	Boring aflåst: Ja	Boring indhegnet: Ja	Alarm: Nej
Bemærkning til lås:	-			
Bemærkning til indhegning:	-			
Bemærkning til alarm:	-			
Er boring mærket med DGU nr.:	Ja		Bemærkninger:	
Hane til vandprøve på boring:	Ja		Bemærkninger:	

DGUNr.	61.25, B3	Boring aflåst: Ja	Boring indhegnet: Ja	Alarm: Nej
Bemærkning til lås:	-			
Bemærkning til indhegning:	-			
Bemærkning til alarm:	-			
Er boring mærket med DGU nr.:	Ja		Bemærkninger:	
Hane til vandprøve på boring:	Ja		Bemærkninger:	

DGUNr.	61.8, B1 (pejle)	Boring aflåst: Ja	Boring indhegnet: Nej	Alarm: Nej
Bemærkning til lås:	Boring beliggende i vandværksbygning			
Bemærkning til indhegning:	-			
Bemærkning til alarm:	-			
Er boring mærket med DGU nr.:	Ja		Bemærkninger:	
Hane til vandprøve på boring:	Nej		Bemærkninger:	Ikke i drift som forsyningsboring

3. Vandkvalitet

3.1 Analyseantal

Kvalitetskontrollen gennemføres jævnfør bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg (bekendtgørelse nr. 1449 af 11. december 2007, bilag 9 og 10).

Analyseantal ved begrænset kontrol i vandforsynings ledningsnet

Distribueret eller produceret vandmængde m ³ /år	Kontrolhyppighed	Nedsat kontrolhyppighed
3.000 - 10.000	1/2	1/2
10.000 - 35.000	1	1
35.000 - 350.000	4	2
350.000 - 700.000	7	3
700.000 - 1.050.000	10	5
1.050.000 - 1.400.000	13	6
1.400.000 - 1.750.000	16	8
1.750.000 - 2.100.000	19	9

Analyseantal ved forsyningsanlæg og tilhørende boringer

Distribueret eller produceret vandmængde m ³ /år	Normal kontrol	Udvidet kontrol	Kontrol med sporstoffer	Kontrol med organiske mikroforurenninger	Boringskontrol
3.000 - 10.000	1/2	1/2	1/2	1/2	1/5
10.000 - 35.000	1/2	1/2	1/2	1/2	1/5
35.000 - 350.000	1	1	1	1	1/4
350.000 - 1.500.000	1	1	1	2	1/4
1.500.000 - 2.660.000	2	1	1	3	1/3

Brøken 1/2 betyder, at der skal udtages én prøve hvert andet år.

Aktuel hyppighed

Årstal	Begrænset kontrol	Normal kontrol	Udvidet kontrol	Uorganiske sporstoffer	Organiske mikroforurenninger	Boringskontrol
2011	2	1	1		1	61.25
2012	2 (4)	1	1			
2013	2 (4)	1	1	1	1	61.42
2014	2 (4)	1	1			61.12
2015	2 (4)	1	1		1	61.25

3.2 Råvandskvalitet

Baseret på de seneste tilgængelige analyser				
DGU nr.		61.12	61.25	61.42
Parameter /dato	Enhed	18. november 2010	18. maj 2005	27. august 2009
pH		8,1	8,3	7,75
Ledningsevne	mS/m	49,5	42	38
NVOC	mg/l	0,7	1,1	0,9
Ammonium	mg/l	0,61	0,56	0,62
Natrium	mg/l	23,7	25	15,4
Jern	mg/l	0,252	0,30	0,37
Mangan	mg/l	0,016	0,066	0,087
Klorid	mg/l	32	27	22
Sulfat	mg/l	45	29	25
Nitrat	mg/l	<0,50	<0,50	<0,50
Calcium	mg/l	35,8	48	49,4
Magnesium	mg/l	20,4	13	8,56
Bicarbonat	mg/l	188	173	166
Totalt fosforindhold	mg/l	<0,01	0,084	0,09
Ilt	mg/l	1,4	1,1	0,2
Flourid	mg/l	2,1	1,0	0,5
Methan	mg/l	0,015	Ikke målt	0,103
Svovlbrinte	mg/l	0,03	Ikke målt	<0,01
Arsen	µg/l	<0,1	0,16	<0,1
Nikkel	µg/l	<0,1	0,37	<0,1
Flygtige organiske forbindelser	µg/l	Ikke målt	Ikke målt	Ikke målt
Andre pesticider	µg/l	Ikke konstateret	Ikke konstateret	Ikke konstateret
Vandtype		C	C	C
Forvittringsindeks		1,1	1,22	1,17
Ionbytningsgrad		1,14	1,43	1,08

Udvikling i væsentlige parametre:

I boring 61.42 har flourid vist en stigende tendens ved de seneste analyser. Ellers har indholdet af forskellige stoffer været konstant ved de seneste analyser i alle borer.

3.3 Rentvandskvalitet

Rentvandskvalitet af vandværk

Baseret på seneste analyse udtaget 18. november 2010

Parameter	Enhed	Værdi	Grænseværdi	Bemærkning
Farve	mg/l	2	5	
NVOC	mg/l	0,8	4	
Hårdhed, total	° dH	9,7	30	
Ammonium	mg/l	0,22*	0,05	Skyldes sandsynligvis indkøring af nyt filter
Jern	mg/l	0,003	0,1	
Mangan	mg/l	0,001	0,02	
Coliforme bakterier	antal/100 ml	<1	1	
Kimtal ved 37° C	antal/ml	<1	5	
Kimtal ved 22° C	antal/ml	6	50	
* = overskridelse af grænseværdi				

Rentvandskvalitet på ledningsnet

Baseret på seneste analyser udtaget 2. marts 2010 (arsen og nikkel) og 18. november 2010

Parameter	Enhed	Værdi	Grænseværdi	Bemærkning
Temperatur	° C	8,0	12	
Jern	mg/l	0,003	0,2	
Ilt	mg/l	10,9	>5	
Arsen	µg/l	0,1	5	
Nikkel	µg/l	0,1	20	
Coliforme bakterier	antal/100 ml	<1	1	
Kimtal ved 22° C	antal/ml	36	200	
* = overskridelse af grænseværdi				

3.4 Vurdering og anbefalinger

Boring 61.12

Vandtype

Vandtypen er i den seneste råvandsanalyse bestemt til vandtype C, hvilket er svagt reduceret vand af en vis alder.

Forvittringsindeks

Forvittringsindeks er 1,1. Når den er større end 1 indikerer det, at vandet er påvirket af processer, der foregår nær overfladen. Et forvittringsindeks på 1,1 er dog ikke væsentligt større end 1, og det kan derfor ikke med sikkerhed siges, at der sker påvirkning fra overfladen.

Ionbytningsgraden, der er forholdet mellem natrium og chlorid er på 1,14. En ionbytningsgrad større end 1 kan være et udtryk for, at det magasin der indvindes fra, er overlejret af et beskyttende lerlag, sandsynligvis af marin oprindelse.

Nitrat og sulfat

Der er ikke konstateret nitrat i boringen. Dette sammenholdt med et relativt højt sulfatindhold på omkring 50 mg/l tyder på, at der sker omsætning af nitrat ved oxidation af pyrit, men at kapaciteten til at omsætte nitrat er tilstrækkelig til at følge med, således at der endnu ikke sker en stigning af nitrat i grundvandet.

Sårbarhed

Vandtypen er bestemt til C, der normalt ikke er nitratsårbar. Da sulfatindholdet er stabilt, og der ikke er konstateret nitrat i det indvundne vand, vurderes vandkvaliteten til at være **ikke nitratsårbar**. Dette underbygges af den høje ionbytningsgrad, der tyder på et beskyttende lerlag.

Indholdet af chlorid i den seneste prøve er på 32 mg/l, hvilket ikke afviger væsentligt fra tidligere prøver. Der er således ikke tegn på salt fra indtrængende eller opstigende saltvand.

Indholdet af arsen er $<0,1 \mu\text{g/l}$, og giver således ikke anledning til bemærkninger. Indholdet af flourid er på 2,1 mg/l, hvilket er over kvalitetetskravet for drikkevand, der er på 1,5 mg/l. Flourid i lave doser er gavnligt for tænder og knogler, men på niveauer på 2 mg/l og derover bliver koncentrationen så høj, at knogler og tænder svækkes. Flourid opløses fra de sedimenter som regnvandet siver igennem mod grundvandet.

Det svagt reducerede grundvand betyder, at vandet er iltfrit, og at der er et behandlingskrævende indhold af ammonium og jern, men dette kan klares ved simpel beluftning og filtrering. Indholdet af ammonium på cirka 0,6 mg/l er dog relativt højt, hvilket sætter særlige krav til filtreringen.

Boring 61.25

Vandtype

Vandtypen er i den seneste råvandsanalyse bestemt til vandtype C, hvilket er svagt reduceret vand af en vis alder.

Forvittringsindeks

Forvittringsindeks er 1,22. Når den er større end 1 indikerer det, at vandet er påvirket af processer, der foregår nær overfladen. Et forvittringsindeks på 1,22 er dog ikke væsentligt større end 1, og det kan derfor ikke med sikkerhed siges, at der sker påvirkning fra overfladen.

Ionbytningsgraden, der er forholdet mellem natrium og chlorid er på 1,43. En ionbytningsgrad større end 1 kan være et udtryk for, at det magasin der indvindes fra, er overlejret af et beskyttende lerlag, sandsynligvis af marin oprindelse.

Nitrat og sulfat

Der er ikke konstateret nitrat i boringen og indholdet af sulfat er konstant på omkring 30 mg/l.

Sårbarhed

Vandtypen er bestemt til C, der normalt ikke er nitratsårbar. Da sulfatindholdet er stabilt og relativt lavt, og der ikke er konstateret nitrat i det indvundne vand, vurderes vandkvaliteten til at være **ikke nitratsårbar**. Dette underbygges af den høje ionbytningsgrad, der tyder på et beskyttende lerlag.

Indholdet af chlorid i den seneste prøve er på 27 mg/l, hvilket ikke afviger væsentligt fra tidligere prøver. Der er således ikke tegn på salt fra indtrængende eller opstigende saltvand.

Indholdet af arsen er 0,16 µg/l, og giver således ikke anledning til bemærkninger. Indholdet af flourid er på 1,0 mg/l i den seneste analyse, hvilket er relativt højt men under kvalitetetskravet for drikkevand, der er på 1,5 mg/l. Se i øvrigt bemærkning om flourid ved boring 61.12.

Det svagt reducerede grundvand betyder, at vandet er iltfrit, og at der er et behandlingskrævende indhold af ammonium, mangan og jern, men dette kan klares ved simpel beluftning og filtrering. Indholdet af ammonium på cirka 0,6 mg/l er dog relativt højt, hvilket sætter særlige krav til beluftningen og filtreringen.

Boring 61.42

Vandtype

Vandtypen er i den seneste råvandsanalyse bestemt til vandtype C, hvilket er svagt reduceret vand af en vis alder.

Forvittringsindeks

Forvittringsindeks er 1,17. Når den er større end 1 indikerer det, at vandet er påvirket af processer, der foregår nær overfladen. Et forvittringsindeks på 1,1 er dog ikke væsentligt større end 1, og det kan derfor ikke med sikkerhed siges, at der sker påvirkning fra overfladen.

Ionbytningsgraden, der er forholdet mellem natrium og chlorid er på 1,08. En ionbytningsgrad større end 1 kan være et udtryk for, at det magasin der indvindes fra, er overlejret af et beskyttende lerlag, sandsynligvis af marin oprindelse.

Nitrat og sulfat

Der er ikke konstateret nitrat i boringen og indholdet af sulfat er i den seneste prøve bestemt til 25 mg/l. Mængden af sulfat i det indvundne vand viser en svagt stigende tendens. Næste boringskontrol vil vise, om tendensen fortsætter.

Sårbarhed

Vandtypen er bestemt til C, der normalt ikke er nitratsårbar. Selvom sulfatindholdet er svagt stigende, er det relativt lavt, og da der ikke er konstateret nitrat i det indvundne vand, vurderes vandkvaliteten til at være **ikke nitratsårbar**. Dette underbygges af ionbytningsgrad, der kan tyde på et beskyttende lerlag.

Indholdet af chlorid i den seneste prøve er på 22 mg/l, hvilket ikke afviger væsentligt fra tidligere prøver. Der er således ikke tegn på salt fra indtrængende eller opstigende saltvand.

Indholdet af arsen er <0,1 µg/l, og giver således ikke anledning til bemærkninger. Indholdet af flourid er i den seneste analyse på 0,5 mg/l og giver således heller ikke anledning til bemærkninger.

Det svagt reducerede grundvand betyder, at vandet er iltfrit, og at der er et behandlingskrævende indhold af ammonium, mangan og jern, men dette kan klares ved simpel beluftning og filtrering. Indholdet af ammonium på cirka 0,6 mg/l er dog relativt højt, hvilket sætter særlige krav til beluftningen og filtreringen.

Behandlet vand

Vandværket har i den seneste prøve haft problemer med at overholde grænseværdien for ammonium og nitrit. Dette skyldes sandsynligvis, at et nyt filteranlæg endnu ikke fungerer tilfredsstillende, idet ammonium ikke kan nå at blive helt omsat til nitrat inden filterprocessen er løbet til ende. Vandet kan betegnes som middelhårdt.

4. Indvindingsanlæg

Indvindingsanlæg

DGU nr.	Etableret	Status	Terræn-kote (m, DNN)	Bore-dybde (m.u.t.)	Rovands-pejlkote (m.u.t.)	Pejle-dato	Vandføren-de lag (type)	Filter-interval (m.u.t.)	Forerørs-diameter (mm)
61.12	1964	Aktiv	4,5	76	2,65	29/9-2001	Sand	71-76	Ø191
61.25	1976	Aktiv	4,5	76	2,94	29/9-2001	Sand	62,5-72,5	Ø160
61.42	1987	Aktiv	5	71	2,45	29/9-2001	Sand	40-47,5 og (52,5-55,5)	Ø200
61.8	1939	Pejle	5	81	9,8	5/10-1987	Kalk	Uforet	Ø152

Bemærkning til indvindingsanlæg:

Råvandspumper

DGU nr.	Type (fabrikat og type)	Nominel ydelse (m ³ /t)	Stigrør type
61.12	Grundfos SP 25-3	24 (ved 20 mvs)	Galvaniseret stål
61.25	Grundfos SP 25-3	24 (ved 20 mvs)	Galvaniseret stål
61.42	Grundfos SP 27-3	27 (ved 20 mvs)	Galvaniseret stål
Kun angivet for aktive borer		Klassificering er beskrevet på side 3 og 4	

Bemærkning til råvandspumper:

Tilstandsvurdering

DGU nr.	Bygningsmæssig tilstand	Maskinel tilstand	Teknisk-hygienisk tilstand
61.12	1	3	B (Flourid)
61.25	2	3	B
61.42	1	3	B
Kun angivet for aktive borer		Klassificering er beskrevet på side 3 og 4	

Bemærkninger til indvindingsanlæg:

Udluftningsstudse er ikke nedadvendt ved de tre aktive borer. Tørbrønde er tætte og tørre og velvedligeholdte, dog kan 61.25 fuges lidt ved brøndringe og 61.42 fuges lidt ved dæksel. Ledningsgennemføringen gennem forerørsforseglingen ved 61.42 bør tætnes. Udluftninger af borer skal være nedadvendt. Når udluftningen bliver nedadvendt og ledningsgennemføringen tætnet, vil den maskinelle vurdering blive flyttet til 1, der svarer til særdeles god.

Beskriv indvindingsstrategi:

Der indvindes lige meget fra de tre indvindingsboringer.

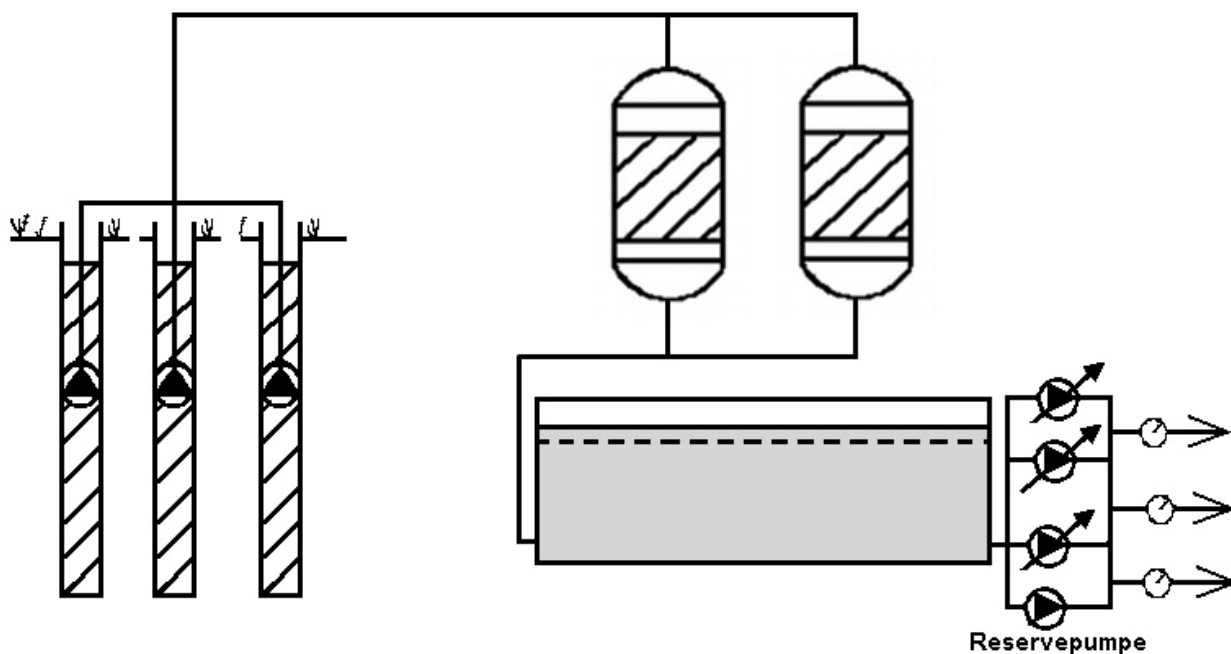

5. Vandværk

Vandværkets principielle funktion fremgår af nedenstående figur og vandværkets hovedkomponenter består af følgende:

Vandbehandlingsanlæg	
Iltningsanlæg	Kompressor
Iltningsanlæg bemærkning	Ingen
Reaktionsbassin volumen	
Reaktionsbassin bemærkning	
Forfiltre antal	2
Forfilter type	Kemic
Forfiltre skyllevandsforbrug	Ca. 9 m ³ pr. skyl
Skyllehyppighed forfilter	Pr 800 m ³ el. 6 dage
Efterfiltre antal	Jeg vil gerne have det årlige skyllevandsforbrug
Efterfilter type	
Efterfilter skyllevandsforbrug	
Skyllehyppighed efterfilter	
Skyllevandsbehandling, (f.eks. bundfældning)	Ingen
Skyllevandsafledning (nedsivning, til vandløb, til kloak, til regnvandsledning)	Kloak

Principdiagram for vandværket

Vandværksbygning, beskrivelse

Beskriv hvorledes bygningen er opbygget og tilstanden af bygning, døre og vinduer. Ventilationsforhold, affugtning, insektnet m.v.

Vandværksbygningen er en nyrenoveret murstensbygning. Det er opbygget med pumperum, velfærdsrum og filterrum. Der er ingen vinduer. Bygningen rummer toilet og håndvask. Der er ingen alarm. Bygningen bliver holdt fugtfri ved kondenserende affugtere. Der er en 175 m³ rentvandsbeholder.

Udpumpningsanlæg

Trykzone 1			
Pumpetype	Pumpekapacitet (m ³ /t)	Afgangstryk (m.v.s.)	Pumpestyring
Grundfos ??	9	37,5	Frekvens
Grundfos ??	12	37,5	Frekvens
Grundfos ??	12	37,5	Frekvens
Grundfos ??	12	37,5	Frekvens

Hane til vandprøve på udpumpning: Ja

Tilstandsvurdering vandværk

Bygningsmæssig tilstand (B)	Maskinel tilstand (M)	Teknisk-hygiejnisk tilstand (TH)
2	2	A
Klassificering er beskrevet på side 3 og 4		

Bemærkninger til vandværk:

Vandværket er nyrenoveret, rent og fremstår særdeles veldrevet. Hvis der indføres procedurer for at forebygge eventuelle driftsforstyrrelser og uheld vil den bygningsmæssige og maskinelle tilstand flyttes til 1.

6. Ledningsanlæg m.m.

Ledningsanlæg				
Materiale	Længde m/pct.	Fordeling i m/pct. 0-15 år	Fordeling i m/pct. 15-30 år	Fordeling i m/pct. over 30 år
Blandet		10	20	70 (støbejern)
Samlet længde	m	Antal stik		

Ledningsrenoveringindsats	
Årstal	
Renovering foretaget (ja/nej)	Påbegyndt
Renovering i meter	Fornyet i takt med, at det bliver nødvendigt
Bemærkning til renovering:	
Systematisk lækagesøgning	
Bemærkning til lækagesøgning:	

Ledningsplan	
Foreligger ledningsplan digitalt (ja/nej)	Nej
Analog ledningsplan (udleveret/sendes)	Nej. Der er ikke overblik over ledningsføring

7. Samlet overordnet vurdering

7.1 Vandværkets planer for fremtiden

Vil gerne bestå som selvstændigt værk, men med nødvandforsyning til Bønnerup Vandværk

7.2 Vandkvalitet

Råvand

Grundvandet er i alle borerer svagt reduceret, og da der er en stabil sulfatkoncentration og ikke er konstateret nitrat vurderes det at grundvandskvaliteten **ikke er nitratsårbar**. Dette underbygges af ionbytningsgraden, der antyder, at det indvundne vand passerer et beskyttende lerlag. Der er ingen kvalitetsproblemer, bortset fra et højt indhold af flourid i boring 61.12 og et relativt højt i boring 61.. Det reducerede vand betyder, at vandet er behandlingskrævende. Vandbehandlingen omfatter beluftning samt filtrering.

Behandlet vand

Vandværket har problemer med at overholde grænseværdierne for ammonium og nitrit. Dette skyldes, at filtrene ikke fungerer optimalt. Havde de fungeret optimalt, ville processen hvor ammonium omdannes til nitrit, der efterfølgende omdannes til nitrat være tilendebragt.

7.3 Magasinsårbarhed

For alle 3 borerer gælder det umiddelbart, at magasinet er nitratsårbart, da der er under 15 meter lerdæklag. Dog er grundvandsmagasinerne spændte, således at der er en opadrettet gradient, hvilket modvirker at magasinet er nitratsårbart. Sårbarheden kan således ikke med sikkerhed vurderes. Geologien i den enkle boring fremgår af bilag 2.

7.4 Vurdering af indvindingsanlæg

Borerer

Borererne vurderes at være i god stand, bortset fra udluftningerne, der bør være nedadvendte samt lidt fugning mellem brøndringe i tørbrønden over boring 61.25.

Vandværksbygning

Vandværksbygningen er nyrenoveret og i meget god stand. Dog blev rentvandsbeholderen ikke besigtiget ved tilsynet.

Ledningsnet

Vandværket har ikke noget samlet overblik over ledningsnettet i Bønnerup Strand, da der historisk er mange "hjemmelavede" ledningsføringer og tilslutninger.

7.5 Samlet vurdering og anbefaling

Vandværkets evne til at forsyne sine forbrugere balancerer lige akkurat, og den kan endda være i underkanten, hvis størstedelen af forbruget finder sted om sommeren. Til gengæld vurderes forsynings sikkerheden at være nogenlunde høj, på grund af rentvandsbeholderen samt kildepladsen med flere borerer.

Kildepladsen er beliggende i byzone. Generelt bør kildepladser ikke være placeret i byzone, både på grund af øget risiko for forurening med miljøfremmede stoffer og fordi kildepladser kan blokere for udvikling af bysamfund og lægge restriktioner på omliggende samfund.

Norddjurs Kommunen har følgende anbefalinger:

- Udluftningen af borererne skal forbedres jf. ovenstående.
- Med henblik på at forbedre beredskabsplanen bør følsomme forbrugere (f.eks. plejehjem, børnehaver, vuggestuer, levnedsmiddelindustri) kortlægges.
- Vandværket bør få kortlagt og digitaliseret sit ledningsnet.
- Filtrenes funktion og kapacitet bør gennemgås og vurderes med hensyn til ammonium og nitritfjernelse.

-
- Med henblik på at fremtidssikre vandværket samt opretholde muligheden for at forsyne sine forbrugere, bør vandværket arbejdet med at finde en ny kildeplads udenfor byzone men inde i et OSD. OSD er de områder fremtidens vandforsyning skal baseres på.
  - Der bør udarbejdes procedurer for drift og vedligehold af vandforsyningen, med det formål at minimere/forebygger risikoen for forurening ved den daglige drift. Har vandværket rentvandsbeholdere anbefales en inspektionshyppighed på mindst hvert 5. år.

Tilsynet er udført af: Peter Thastum

Dato: 6 juli 2010

Udkast

Boring 61.42. Udluftning opadvendt

Boring 61.42

Boring 61.12. Udluftning opadvendt

Boring 61.12

Boring 61.25. Udluftning opadvendt

Boring 61.25

Boring 61.25. Dårlig fugning

Udpumpningsanlæg

Filteranlæg

Beluftningskompressor

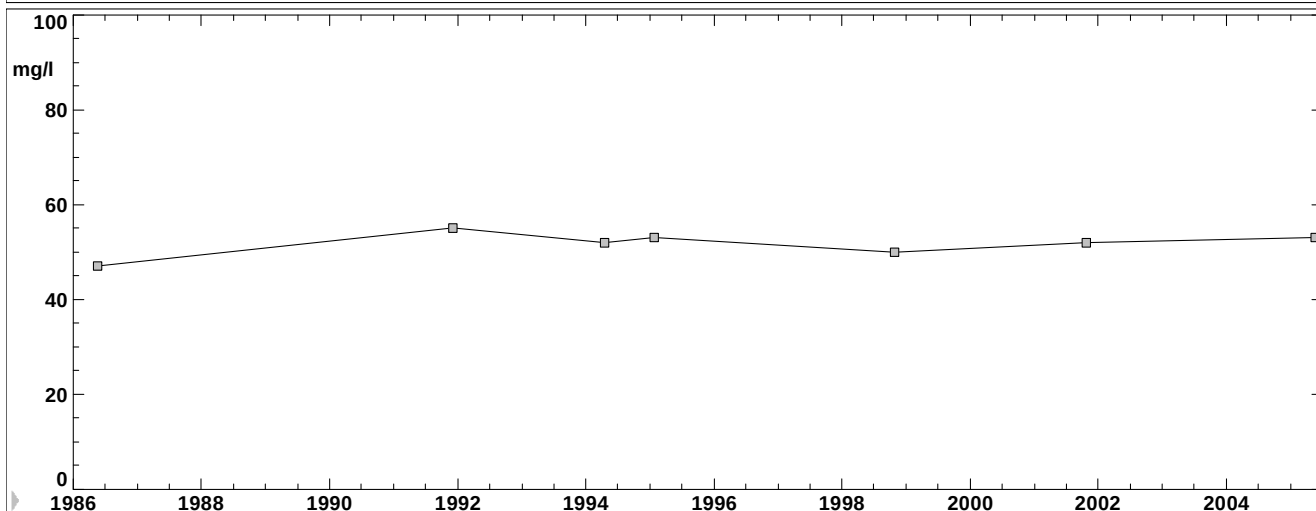
Returskyllepumpe

Rentvandsbeholder

Bilag 1. Kurver over udvikling i sulfat og flourid i de tre borer

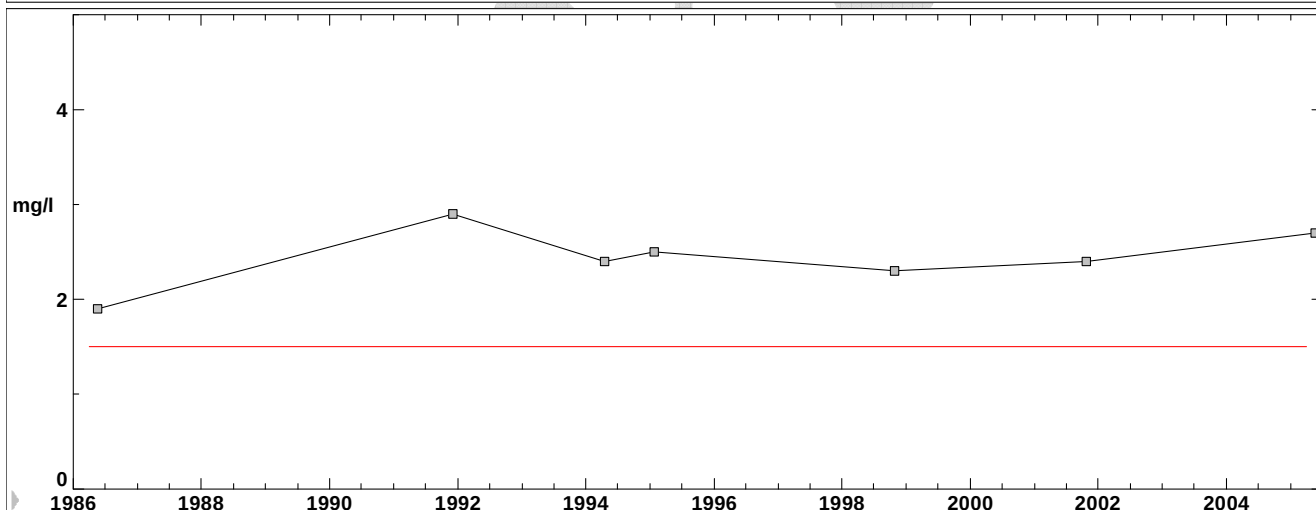
Parameterplot: Sulfat

— Boring: 061.0012, Filter: 1, Parameter: 2142 Sulfat
Skala/grænseværdi: 250 mg/l
min: 47, max: 55, sidst vist: 53 pr. 18.05.2005 10:10:00

Udvikling i sulfat i boring 61.12

Parameterplot: Fluorid

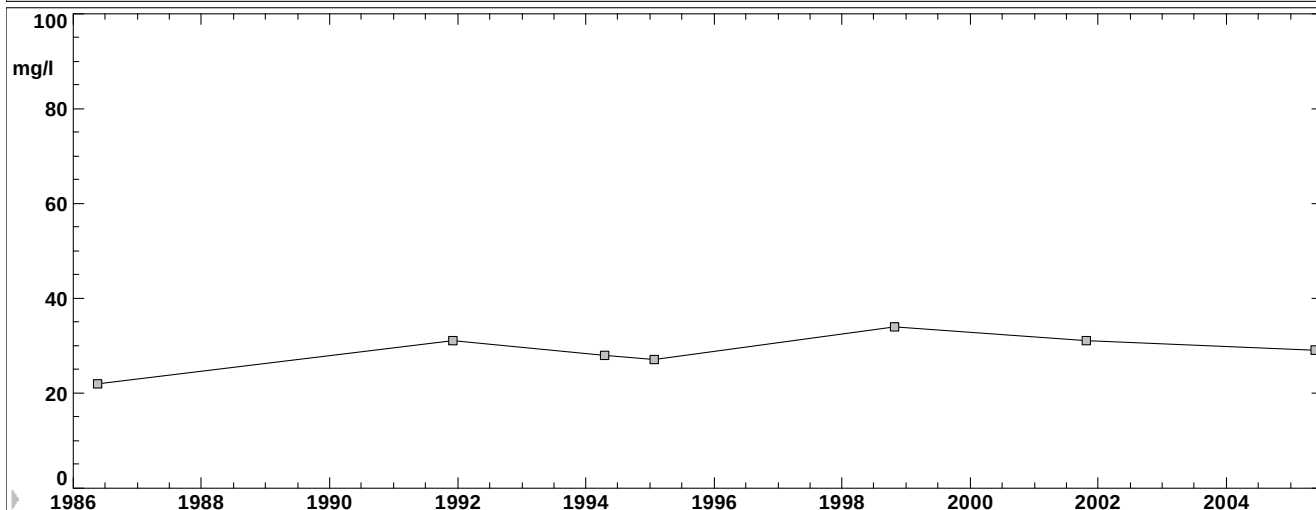

— Boring: 061.0012, Filter: 1, Parameter: 2022 Fluorid
Skala/grænseværdi: 1.50 mg/l
min: 1.90, max: 2.9, sidst vist: 2.7 pr. 18.05.2005 10:10:00

Udvikling i flourid i boring 61.12

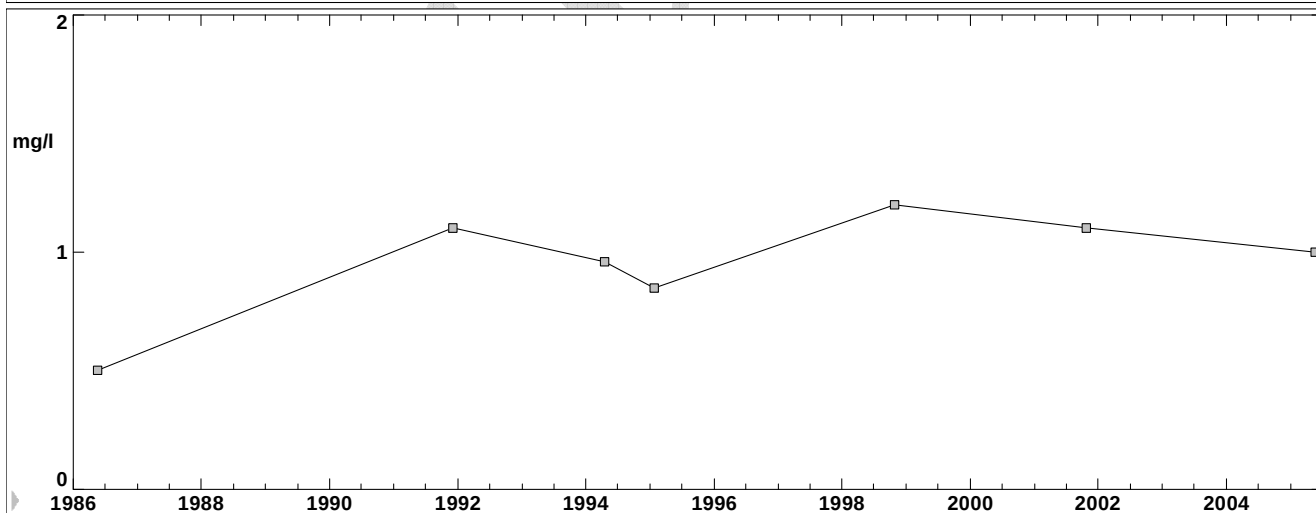
Parameterplot: Sulfat

— Boring: 061.0025, Filter: 1, Parameter: 2142 Sulfat
 Skala/grænseværdi: 250 mg/l
 min: 22, max: 34, sidst vist: 29 pr. 18.05.2005 10:20:00

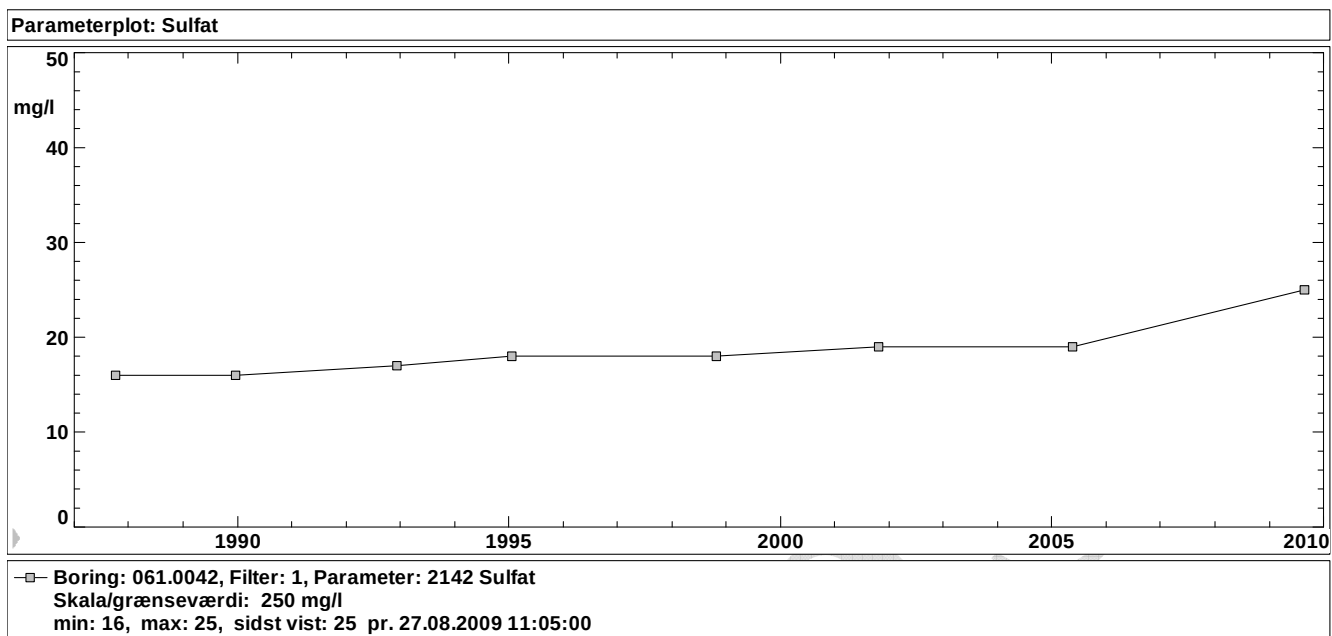
Udvikling i sulfat i boring 61.25

Parameterplot: Fluorid

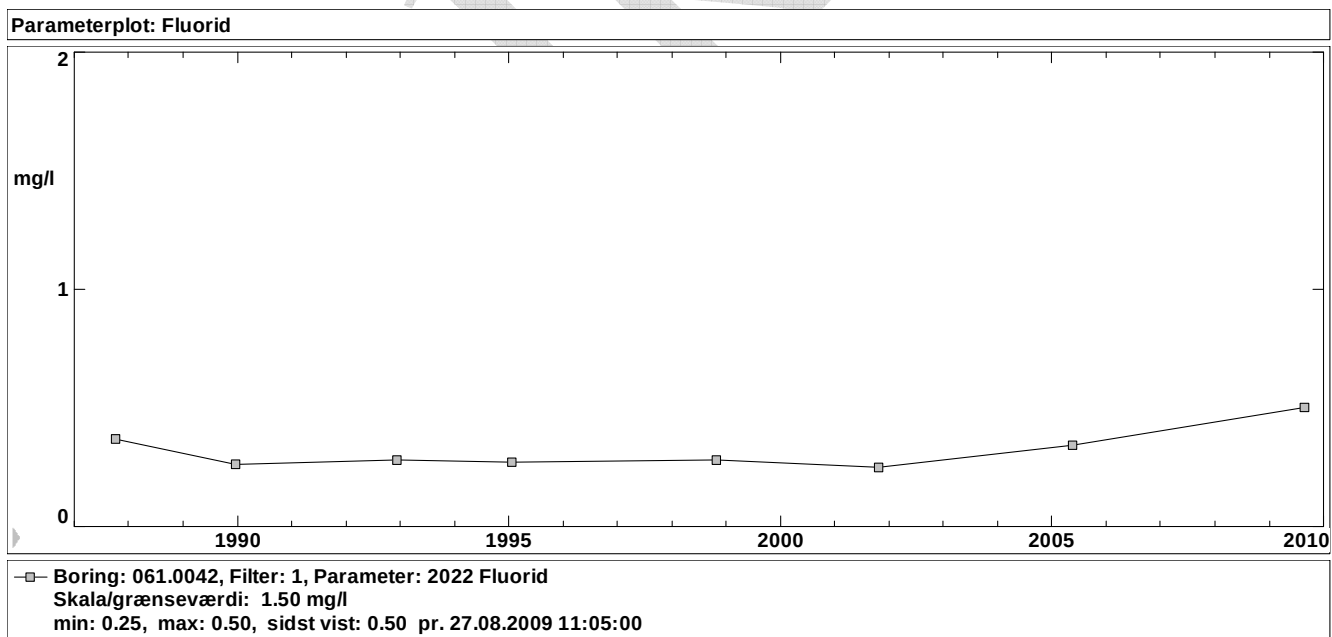

— Boring: 061.0025, Filter: 1, Parameter: 2022 Fluorid
 Skala/grænseværdi: 1.50 mg/l
 min: 0.50, max: 1.20, sidst vist: 1.00 pr. 18.05.2005 10:20:00

Udvikling i fluorid i boring 61.25

Udvikling i sulfat i boring 61.42

Udvikling i fluorid i boring 61.42

Bilag 2: Geologi.

Geologi

M. u. terræn

Top	Bund	DGU-symbol	Beskrivelse
0	2.5	hg (postglacial saltvandsgrus)	GRUS, stærkt stenet, brun, kalkfri. (postglacial saltvandsgrus). Laggrænse skønnet.
2.5	10.5	hs (postglacial saltvandssand)	SAND, mest fint, grå, glimmer-holdigt, kalkfri. (postglacial saltvandssand). Laggrænse skønnet.
10.5	19.5	hl (postglacial saltvandsler)	LER, fedt, grå, kalkholdig. (postglacial saltvandsler). Laggrænse skønnet.
19.5	31.7	hs (postglacial saltvandssand)	SAND, mest mellem, grå, kalkholdig. (postglacial saltvandssand). Laggrænse skønnet.
31.7	34.6	ml (glacial moræneler (leret till))	LER, sandet, grå, kalkholdig. (glacial moræneler (leret till)). Laggrænse skønnet.
34.6	42	s (sand)	SAND, grå. (sand). Laggrænse skønnet.
42	67	bk (danien bryozokalk, koralkalk)	KALK/KRIDT, flint-holdig, horisontal lagdeling, hvid, "grønsand/kalk". Laggrænse skønnet.
67	73.7	k (kalk, kridt kalksten)	KALK/KRIDT, stærkt flint-holdig. (kalk, kridt kalksten (generelt for kalk og kridt)). Laggrænse skønnet.
73.7	76	g (grus, sand og grus)	SAND, stærkt gruset. (grus, sand og grus). Laggrænse skønnet.

Geologi, boring 61.12.

Geologi

M. u. terræn

Top	Bund	DGU-symbol	Beskrivelse
0	2.5	s (sand)	(sand).
2.5	7.5	s (sand)	(sand).
7.5	19	l (ler)	(ler).
19	36	s (sand)	(sand).
36	42	g (grus, sand og grus)	(grus, sand og grus).
42	44	s (sand)	(sand).
44	47.5	k (kalk, kridt kalksten)	(kalk, kridt kalksten (generelt for kalk og kridt)).
47.5	56	g (grus, sand og grus)	(grus, sand og grus).
56	62	l (ler)	(ler).
62	66	s (sand)	(sand).
66	71	s (sand)	(sand).
71	71.5	s (sand)	(sand).
71.5	72.5	s (sand)	(sand).
72.5	75	l (ler)	(ler).
75	76	k (kalk, kridt kalksten)	(kalk, kridt kalksten (generelt for kalk og kridt)).

Geologi boring 61.25